

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติที่เป็น การวางรากฐานในการจัดและการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้ เกิดความรู้คู่คุณธรรม (มาตรา 81) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและ แผนนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ต่างมีอุดมการณ์และหลักการ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยได้รับ โอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนไทยได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไข ไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์ โดยมีอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน คือ พัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นรากฐาน ที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อพัฒนาหน้าที่การงานและพัฒนา คุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัวเพื่อเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์ สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนในอนาคต โดยให้สังคม ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และได้มี การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยในมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึง ประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การ พัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับ ช่วงวัย พัฒนาคณะตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพทั้งด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ สามารถอยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 8-9)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พุทธศักราช. 2545) บทบัญญัติหลายมาตราที่ได้กำหนดความมุ่งหมายและ หลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่กับ คนอื่นได้อย่างมีความสุข(มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญกับผู้เรียน

ทุกคน โดยยึดหลักว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) และการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 23) จัดกระบวนการเรียนรู้โดยปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (มาตรา 24) ทั้งนี้ การจัดการศึกษาแก่เยาวชนนับเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าว และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545, หน้า 3)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐานซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งจะประกอบด้วยความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้ว นอกจากนี้จะมีความสามารถ ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียน 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ

8) มีจิตสาธารณะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดนั้นต้องได้รับการปลูกฝัง และพัฒนา ผ่านการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะ ต่างๆ จนตกผลึกเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, อ้างถึงใน ละออง วงศ์กระจ่าง, 2554, หน้า 2-3)

ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสร้างสรรค ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีความนิยมไทย 12 ประการ โดย"สพฐ. ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดเผยภายหลังการประชุม ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ว่า...ที่ประชุม ได้หารือถึงการสร้างค่านิยมหลักของคนไทยตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสร้างสรรคประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีความนิยมไทย 12 ประการ ได้แก่ 1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้ง ทางตรง และทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ 7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย 8) มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการ เคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ 10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง 11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ และ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง (คณะกรรมการรักษาความ สงบแห่งชาติ (คสช.) การประชุมครั้งที่ 7/2557 วันที่ 4 สิงหาคม 2557)

โรงเรียนดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย จากการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาด้านกิจกรรมให้มีความรู้และทักษะในการ ปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีสุขนิสัยที่ดีถาวร มีสุขภาพจิตที่ดี และควรได้รับการพัฒนาด้านกิจกรรม การเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้นเพื่อให้เป็น ผู้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต สถานศึกษาควรมีทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา โดยวางแผน จุดเด่นของสถานศึกษาให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ได้แก่ ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม ที่ต้องการ มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2552 : หน้า 3) ในส่วนของพฤติกรรมนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมปฏิบัติตัวบางพฤติกรรมที่

ไม่เหมาะสมสำหรับการเป็นนักเรียน และจากการประชุมระดมความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนดงมะไฟวิทยา เกี่ยวกับปัญหา ด้านพฤติกรรมกรปฏิบัติตัว ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ปีการศึกษา 2561 ซึ่งจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการเร่งด่วน

จากการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้บริหารครู และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนดงมะไฟวิทยา เกี่ยวกับปัญหาด้านพฤติกรรม คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ปีการศึกษา 2561 พบว่า มีนักเรียน บางส่วนมีพฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ไม่มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ แต่งกายไม่ถูกระเบียบตามที่โรงเรียนกำหนด ไม่มีสัมมาคารวะ ขาดความอดทน อดกลั้นในการทำงาน หลบหนีห้องเรียน ไม่มีจิตอาสา ทั้งขณะไม่ถูกที่ ไม่มีสมาธิในการ เรียนส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และยังพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเมื่ออยู่ที่บ้าน คือไม่ช่วยเหลืองานที่บ้าน กลับบ้านไม่ตรงเวลา ชอบเที่ยวกลางคืน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว ของนักเรียนจะนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เป็นการเร่งด่วน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้ได้รับผิดชอบการพัฒนาให้นักเรียนให้ได้ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามนโยบายของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พุทธศักราช 2557 มีความตระหนักและเห็น ความสำคัญของการส่งเสริม พัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ ร่วมมือกับบุคลากรภายใน และภายนอกโรงเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จัดทำกรวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับ นโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พุทธศักราช 2557 ทั้ง 12 ประการ ให้นักเรียนเป็น คนดี มีความรู้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลกสืบไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร
3. ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

1. ได้ทราบสภาพและปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา
2. ได้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา
3. ผลของการวิจัยครั้งนี้ เป็นสารสนเทศสำหรับโรงเรียนดงมะไฟวิทยา และโรงเรียนอื่นๆ ที่มีความสนใจจะนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป

4. นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย 1 คน

1.1.2 ครูที่ปรึกษาห้องเรียนละ 1 คน รวม 18 คน ได้มาโดยเจาะจง และมีคำสั่งแต่งตั้งให้ครูรับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาในปีการศึกษา 2561

1.1.3 ครูหัวหน้าระดับชั้นเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน ได้มาโดยคำสั่งแต่งตั้งให้ครูผู้รับผิดชอบ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 1 คน และมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 44 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

1.2.2 ประธานและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำนวน 5 คน

1.2.3 วิทยากร จำนวน 2 คน

1.2.4 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-6 โรงเรียนดงมะไฟวิทยา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 36 คน คัดเลือกนักเรียนในห้องเรียนแต่ละห้องๆ ละ 2 คน เพศชาย 1 คน เพศหญิง 1 คน จำนวน 18 ห้องเรียน รวมเป็น 36 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 599 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participant Action Research : PAR) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ตามที่ประชุมผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นควรพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนที่ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อย่างเร่งด่วน ดังต่อไปนี้

2.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ต้องการพัฒนา

ประกอบด้วย

2.1.1 นักเรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

2.1.2 นักเรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน

2.1.3 นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชนและของชาติ

2.2 แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย

2.2.1 การพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ประกอบด้วย

2.2.1.1 การศึกษาดูงาน

2.2.1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2.1.3 การนิเทศติดตามผล

2.2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ประกอบด้วย

2.2.2.1 กิจกรรมหน้าเสาธง

2.2.2.2 กิจกรรมโลกสวยด้วยมือเรา (กิจกรรม 5 ส.)

2.2.2.3 กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย

2.2.2.4 กิจกรรมภาษาพาเพลิน

2.2.2.5 กิจกรรมคนดีศรีดงมะไฟ

2.2.2.6 กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์

2.2.2.7 กิจกรรมแต่งกายดีมีวินัย

2.2.2.8 กิจกรรมนั่งสมาธิ

2.2.2.9 กิจกรรมขยะนี้มีประโยชน์

2.2.2.10 กิจกรรมตาวิเศษ

2.2.2.11 กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์ความดี

3. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แนวทางการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เพื่อดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นการทำงานร่วมกันของคณะครูในโรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน โดยใช้กระบวนการ

4 ขั้นตอน PAOR ตามแนวคิด ของ Kemmis and Mc Taggart (Kemmis and Mc Taggart, 1988, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัทธ์, 2551, หน้า 301 – 303) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) คือ วิเคราะห์เอกสาร ศึกษาสภาพ และ ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา โดยการ สัมภาษณ์ผู้บริหาร ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้าระดับชั้น และ ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อได้ทราบสภาพและปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา แล้วประชุมคณะกรรมการในโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวทางและร่วมกัน วางแผนปฏิบัติการพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) โดยศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่าง อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากร จัดทำแผนการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนและการนิเทศติดตามผลการพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์ของ นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ตามแผนที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) โดยสังเกตแบบมีส่วนร่วมขณะที่ ดำเนินการตามกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟ วิทยา ที่วางแผนไว้ สัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จากการศึกษาดูงาน การ อบรมเชิงปฏิบัติการ และสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา

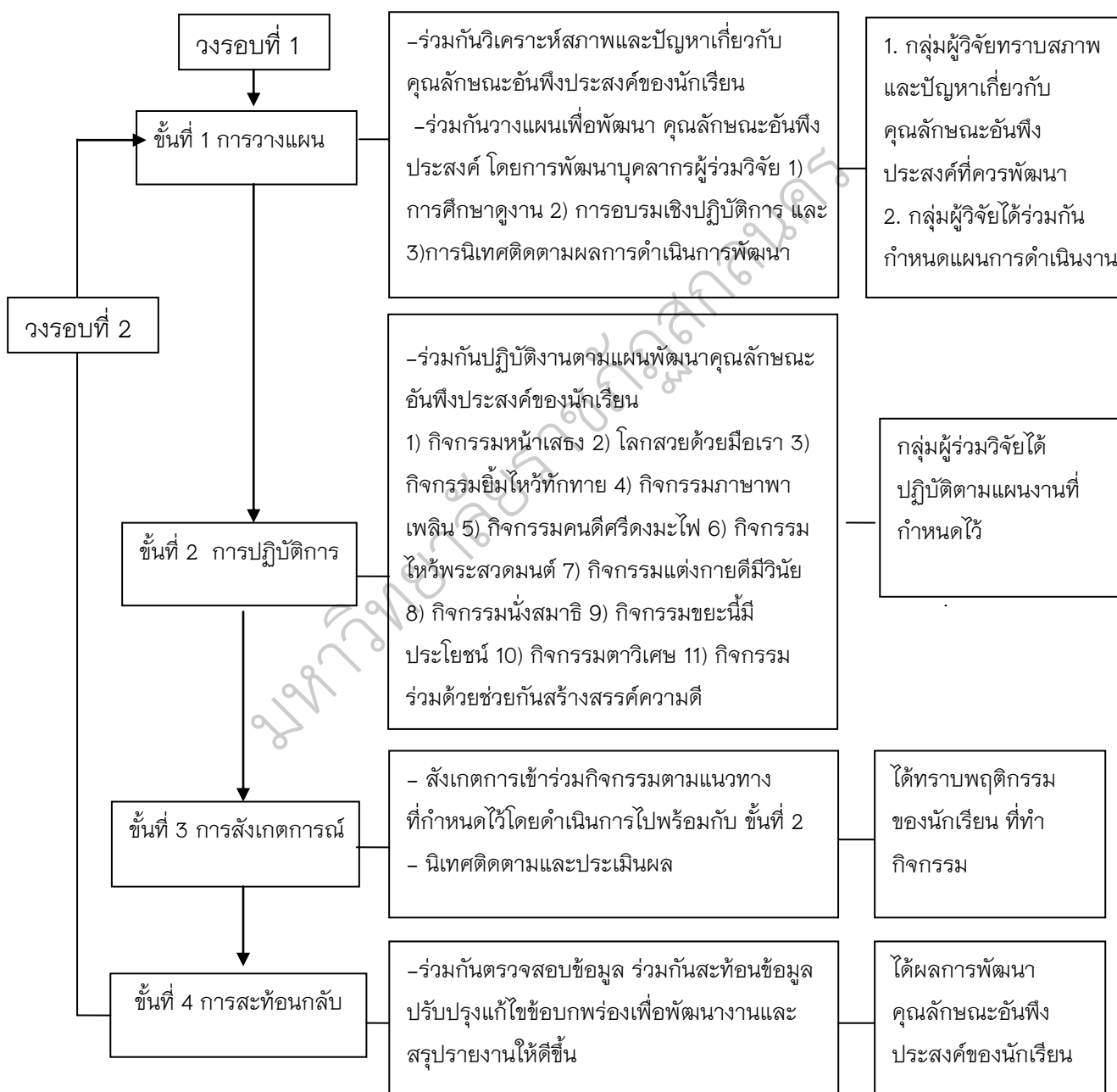
ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection) โดยการนำข้อมูลที่ได้จาก การสังเกต การสัมภาษณ์ และสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน วิเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาและสรุปรายงานผลการพัฒนา คุณลักษณะอันพึง พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

4. ขอบเขตด้านเวลา

กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2561v- พฤศจิกายน 2561 โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นียมคัพทเจพา

เพื่อให้งานวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดคานิยามคัพทเจพา ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่ควรเกิดขึ้นกับ ผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีงาม โดยเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม คานิยมและจิตสำนึกที่ดี เพื่อผู้เรียนนำไปประพฤติปฏิบัติแล้วจะช่วยให้ นักเรียนเป็นคนดีสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เป็นที่ชื่นชอบกับคนที่พบเห็น ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ 8 ประการ และแก้ไขเพิ่มเติม ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็น 12 ประการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้บูรณาการหลอมรวมคุณลักษณะทั้งหมดให้เป็น 3 คุณลักษณะ ดังนี้

1.1 ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง นักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา ต้องมีคุณลักษณะของการเป็นลูกที่ดีของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง โดย นักเรียนจะต้องบำรุง ดูแล กตัญญู สร้างความสุข ความสบายใจให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ตาม อรรถภาพ ช่วยทำกิจธุระ การงาน การสืบทอด รักษาวงศ์สกุลและประพฤติตนให้เหมาะสม กับการเป็นลูกที่ดี

1.2 ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา จะต้องไม่ขาดเรียน ไม่มาสาย ไม่ออกจากการศึกษากลางคัน และไม่มี ปัญหาด้านการปกครอง รวมทั้งมีคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนที่ดี ได้แก่ สุภาพอ่อนน้อม โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ซื่อสัตย์สุจริต มุ่งมานะใน การเรียน ดูแลรักษาสถานที่และสิ่งของทั้งส่วนรวมและส่วนตัว อยู่อย่างพอเพียง รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3 ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชนและของชาติ หมายถึง นักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างชื่อเสียงในทางที่ดีจนเป็นที่ ยอมรับของคนในสังคมและคนในชาติ

2. สภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึงสภาพที่เกิดขึ้นจริง ณ ปัจจุบัน เกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา

3. ปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

4. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง การดำเนินการพัฒนาบุคลากรกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ประกอบด้วย

4.1 การพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ประกอบด้วย 3 วิธีการ ดังนี้

4.1.1 การศึกษาดูงาน หมายถึง วิธีการพัฒนาบุคลากรที่จะทำให้เกิดความคิดในด้านเปรียบเทียบและเห็นตัวอย่างของการดำเนินงานในสถานที่และสถานการณ์ต่างๆ กัน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น โดยนำกลุ่มผู้ร่วมวิจัยไปศึกษาดูงาน ซึ่งดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปและผ่านการประเมินจากสำนักงานประเมินคุณภาพและรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานภายนอกครบสาม

4.1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้กับผู้เข้าร่วมอบรม โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในสิ่งที่เรียนรู้จากวิทยากร ที่มีความสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.3 การนิเทศติดตามผล หมายถึง การดำเนินการร่วมกันของบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกิจกรรมที่ดำเนินการไว้แล้ว

4.2 กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง การดำเนินการร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนดงมะไฟวิทยา ประกอบด้วยกิจกรรม 11 กิจกรรม ดังนี้

4.2.1 กิจกรรมหน้าเสาธง หมายถึง กิจกรรมร้องเพลงชาติ ไหว้พระสวดมนต์ กล่าวคำปฏิญาณตน เพื่อปลูกจิตสำนึกของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

ให้เป็นคนดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจะปฏิบัติกิจกรรมในตอนเช้าก่อนเข้าชั้นเรียน เพื่อฝึกความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา โดยครูที่ได้รับมอบหมายเวรประจำวันให้การอบรมคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

4.2.2 กิจกรรมโลกสวยด้วยมือเรา(กิจกรรม 5 ส.) หมายถึง กิจกรรมทำความสะอาดห้องเรียน และเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา รู้จักรักษาความสะอาดของห้องเรียน รู้จักรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยทางโรงเรียนได้จัดเขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละห้องร่วมกันดูแลทำความสะอาด และจัดตกแต่งพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นให้ร่มรื่นสวยงาม โดยเริ่มทำกิจกรรม ในตอนเช้า เมื่อนักเรียนมาถึงโรงเรียน เวลาประมาณ 07.30 – 08.00 น.และเวลาก่อนเลิกเรียน ของทุกวัน เป็นกิจกรรมที่ช่วยทำให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ 1) ความรับผิดชอบ 2) ความเสียสละ 3) ความสามัคคี

4.2.3 กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย หมายถึง กิจกรรมแสดงความเคารพต่อพ่อ แม่ ครู อาจารย์ รุ่นพี่ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ได้แสดงออกถึงการทักทายกันในตอนเช้า การยิ้มไหว้ทักทายกัน แสดงความเคารพผู้ใหญ่ หรือผู้ที่สูงวัยกว่าเพื่อให้เกียรติบุคคลที่สูงวัยกว่าตน น้องไหว้พี่ พี่ไหว้น้อง นักเรียนทุกคน ไหว้คุณครู โดยการทำกิจกรรมจะกระทำหลังจากทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4.2.4 กิจกรรมภาษาพาเพลิน หมายถึง กิจกรรมการพูด เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ได้ฝึกการอ่านออกเสียง โดยให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลในเรื่องที่สนใจแล้วนำมาพูดเสียงตามสายในช่วงเวลาพักเที่ยงทุกวัน เป็นการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาฝึกการพูดออกเสียง และให้เพื่อนนักเรียนได้เรียนรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2.5 กิจกรรมคนดีศรีดงมะไฟ หมายถึง กิจกรรมการคัดเลือกนักเรียนที่ดีความประพฤติดี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา เป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับความประพฤติที่ดี ความซื่อสัตย์ ความสุภาพ เรียบร้อย รวมถึงนักเรียนที่ทำความดีและสมควรได้รับคำยกย่องจากบุคคลอื่นโดยการมอบเกียรติบัตรสำหรับผู้ที่ทำความดี เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตัวให้เป็นคนดีของชุมชนและของชาติ

4.2.6 กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ หมายถึง กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระในวันศุกร์ เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ได้สวดมนต์ไหว้พระ และรับฟังการอบรมสั่งสอนของครูและพระอาจารย์ ในคาบคุณธรรมจริยธรรม เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนสามารถไหว้พระสวดมนต์ไหว้พระได้อย่างถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ทำให้เป็นผู้มีจิตใจที่ดีงาม

4.2.7 กิจกรรมแต่งกายดีมีวินัย หมายถึง กิจกรรมการแต่งกายด้วยเครื่องแบบชุดนักเรียน และชุดที่ทางโรงเรียนกำหนด เพื่อปลูกจิตสำนึก และส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่ทางโรงเรียนกำหนด เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

4.2.8 กิจกรรมนั่งสมาธิ หมายถึง กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเรียน และนั่งสมาธิหลังการสวดมนต์ไหว้พระ เพื่อปลูกจิตสำนึก และส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ได้ฝึกสมาธิเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มเรียนในแต่ละชั่วโมงและหลังจากทำกิจกรรมไหว้พระสวดมนต์เสร็จ เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนได้มีสติ มีความพร้อมในการเรียนซึ่งจะนำมาซึ่งความรู้ความจำในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น

4.2.9 กิจกรรมขยะนี้มีประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมการบริหารจัดการขยะในโรงเรียน เพื่อปลูกจิตสำนึก และส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ได้ใช้หลักการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เห็นถึงคุณค่าของขยะ รู้จักการคัดแยกขยะ และทิ้งขยะให้ถูกที่ตามที่ทางโรงเรียนกำหนด

4.2.10 กิจกรรมตาวิเศษ หมายถึง กิจกรรมการตรวจสอบการกระทำคามผิดของนักเรียน และตรวจความเรียบร้อยของห้องเรียน เพื่อตรวจเช็คนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ที่ชอบกระทำคามผิด ไม่เข้าร่วมกิจกรรม หลบหนีการเรียน ไม่ทำ ความสะอาดห้องเรียน และรายงานคุณครูที่ปรึกษา ครูเวรประจำวันให้รับทราบ

4.2.11 กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์ความดี หมายถึง กิจกรรมการทำความดีเพื่อส่วนรวมทั้งภายในโรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ เพื่อปลูกจิตสำนึก และส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ได้ร่วมกันทำกิจกรรมที่ดีเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม รู้จักเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์

5. ครูที่ปรึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้านการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ปีการศึกษา 2561 จากคำสั่งแต่งตั้ง
6. ครูหัวหน้าระดับชั้น หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนและได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบงานหัวหน้าระดับชั้นในโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ที่ถูกคัดเลือกมาเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
7. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ให้การดูแลอุปการะเลี้ยงดู หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบิดามารดาให้ดูแลนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ปีการศึกษา 2561
8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ปีการศึกษา 2561
9. ตัวแทนนักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนดงมะไฟวิทยา ที่ถูกคัดเลือกมาเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
10. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) หมายถึง การดำเนินการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและแนวทางการแก้ปัญหา และการพัฒนา โดยอาศัยความร่วมมือของผู้ดำเนินการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด สามารถติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนาได้ ซึ่งใช้เป็นวิธีวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา มีขั้นตอนในการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้
 - 10.1 การวางแผน หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ การแสดงออกของนักเรียนที่บ่งชี้ให้เห็นระดับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดย ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ร่วมกันวางแผนพัฒนาบุคลากรกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และวางแผนพัฒนาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
 - 10.2 การปฏิบัติการ หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ได้รับการพัฒนาและแก้ไขส่วนที่บกพร่องทำให้นักเรียน
 - 10.3 การสังเกตการณ์ หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ร่วมวิจัย และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ร่วมกันติดตามและประเมินผล สังเกตการณ์เข้าร่วม กิจกรรมตามที่กำหนด

10.4 การสะท้อนกลับ หมายถึง ขั้นตอนให้ผู้ร่วมวิจัยประชุมสรุปผล ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้ดีขึ้น

11. ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง นักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางด้าน กาย วาจา ใจ พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น โดยการใช้กิจกรรมในการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) นักเรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง 2) นักเรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และ 3) นักเรียนเป็นนักเรียนที่ดีของชุมชน และของชาติ

11.1 ผลที่เกิดกับผู้เรียน

11.1.1 ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง นักเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ มีความกตัญญู กตเวทิตี มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ช่วยเหลือ การทำงาน ไม่เที่ยวกลางคืน กลับบ้านตรงเวลา

11.1.2 ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน หมายถึง นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่มาสาย แต่งกายถูกระเบียบที่โรงเรียนกำหนด มีจิตอาสา มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ไม่หลบหนีการทำกิจกรรม

11.1.3 ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน และของชาติ หมายถึง นักเรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมไม่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนตน มีจิตอาสา มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

11.2 ผลที่เกิดกับครู

11.2.1 ครูได้รับการพัฒนาตนเองจากการศึกษาดูงาน และฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ

11.2.2 ครูเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียน ดงมะไฟวิทยา ตามสภาพจริง

11.2.3 ครูเข้าใจแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนดงมะไฟวิทยา และสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนได้